

Türkoğlu, Tanol

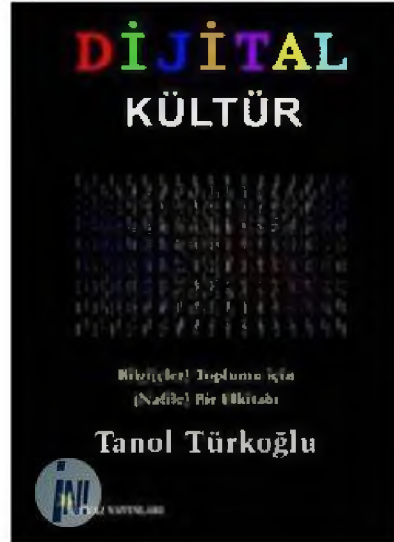
Dijital Kültür/ Bilgi(çler) Toplumu için (Nafile) Bir Elkitabı. İstanbul: Beyaz Yayınları No: 245, 2010. 440 s. ISBN: 978-975-599-166-5.

Book Review

Digital Culture/ A (Useless) Handbook for Information (Pragmatist) Society. Digital communications tools (computers, web, e-mail, Google, Yahoo, social networks; Twetter, Youtube) and digital culture phenomenon are discussed critically and humorous.

Dijital kültür nedir? Bu sorunun cevabını vermeden önce kültür nedir sorusunun cevabına bakmak lazım. Kültür; tarihsel, toplumsal gelişme süreci içinde yaratılan bütün maddi ve manevi değerler ile bunları yaratmada, sonraki nesillere iletmede kullanılan, insanın doğal ve toplumsal çevresine egemenliğinin ölçüsünü gösteren araçların bütünü, hars, ekin; bir topluma veya halk topluluğuna özgü düşünce ve sanat eserlerinin bütünü; muhakeme, zevk ve eleştirme yeteneklerinin öğrenim ve yaşantılar yoluyla geliştirilmiş olan biçimi gibi tanımlamalarla açıklanmaktadır.

Kültürü var eden temel olgulardan biri olan bilginin, günümüz dünyasında çok hızlı ve tüm dünyayı kapsayacak şekilde dolaşmasından dolayı, tam olmasa da klasik kültür tanımlamasından farklılık gösterdiğini görmekteyiz. Klasik kültür tanımlamasında dar bir alandan (doğal ve toplumsal çevre, bir topluma veya halk topluluğuna özgü) bahsedilmekte iken, kitapta yazıldığı ve bizim de pratikte yaşadığımız dijital kültürde ise tüm dünyadan bahsedebiliriz. Yazar da bu noktadan

yola çıkararak son 20-30 yıldır ortaya çıkan dijital iletişim araçları (bilgisayar, web, e-posta, Google, Yahoo, sosyal ağlar; Twetter, Youtube) ve bu araçlar kullanılarak ortaya çıkan dijital kültür olgusunu çok detaylı bir şekilde irdelemiştir.

Dijital ortamda kullanılan araçların, ülke/devlet sınırlarını rahatlıkla aşabilmesi ve eldeki verilerin hızlı bir şekilde dünyanın birçok noktasına iletilmesi birçok soruyu ve sorunu da beraberinde getirmiştir.

Öncelikle şunu belirtmekte fayda var. Dijital ortamdaki her veri bilgi midir, bilgi nasıl elde edilir, edinilen bilgilerin kullanım alanları ve amaçları nelerdir? Yazar bu sorulara da cevap aramaya çalışmış. İnternet ortamında neredeyse sonsuz denecek miktarda veri bulunmaktadır. Kişiler ve kurumlar ihtiyaç duydukları bilgileri, birtakım verileri yan yana getirerek ve sentezleyerek elde ederler. Burada dikkat edilmesi gereken şey, ulaşılan verilerin doğru ve objektif olup olmadıklarıdır. Diğer bir deyişle bilgi kirliliği ve dezenformasyon! Yaşamın tüm alanlarında, özellikle sosyal, siyasal ve ekonomik alanlarda bu bilgi kirliliğiyle hemen her gün karşılaşmaktayız. Siyasi ve ticari kaygılar güdülen toplum bilinçli olarak bu bilgi kirliliği bombardımanına tabi tutulmaktadır. Bunu şahıslar, şirketler kişisel çıkarları doğrultusunda yaptığı gibi devletlerde yapabilmekte/yapmaktadır.

Aynı zamanda devletler, ulusal veya uluslararası çıkarları doğrultusunda yarattıkları algı çerçevesinde sansür mekanizmasını da çalıştırmaktadırlar. Bilgiye veya veriye ulaşım, web sitelerinin kapatılması gibi yöntemlerle engellenmektedir. Ancak dijital dünyanın günümüzde geldiği teknolojik seviye bunu da pek mümkün kılmıyor. Bu da güzel bir şey olsa gerek. İnsanlık tarihinde, kapalı ve buna bağlı olarak geri kalmış toplumların bilgiden mahrum bırakılmaları, onları yöneten iktidar sahiplerine iktidarlarını sürdürmeleri olanağını sağlamıştır. Tarihin her döneminde ve günümüzde yurttaşlarının doğru bilgiye ulaşmalarını istemeyen ve elinden geldiğince de engellemeye çalışan iktidarlar olmuştur. Çünkü insan/birey gerçek bilgiye ulaştıkça bilinçlenir ve sorgular. Bu sorgulama sonucunda var olanla yetinmez, yeni şeyler ister. Bu da iktidarlar için iyi bir şey değildir.

Bu yazının Türk Kütüphaneciler Derneği'nin yayın organında çıkacağını göz önüne alarak kitaptan eleştirel bir alıntı (s. 247) yapacağım;

“Kişisel Dijital Kütüphane

46. hafta ile ilgili programda da, hakkını vermek lazım, Google'dan e-kitap platformlarına kadar dijital kültür okyanusunun kıyılarında dolaşan etkinlikler var.

Ancak bu “dijitalleşme” olgusunun vatandaşın gündelik yaşamına nasıl entegre edilebileceği konusunda bir çalışma vizyon ya da amaç tespit edemedim; varsa benim cahilliğime verin lütfen. Bu haliyle “Bilgi Mabedi” olan kütüphanelerimiz için de (siyasi olmasa da kültürel) bir “açılım” yapılmasında fayda var.

Öyle ki, kütüphanelerimizden sadece kütüphane dünyasının “Beyaz Türkleri” istifade etmesin. Mağdur bırakılmış, halk kitleleri de kütüphanelere rahatça girebilsinler, diledikleri şekilde istifade edebilsinler.

... Altı kişinin yılda bir kitap okuduğu ülkemizde bu durum belki de halk kitlelerinin yukarıda belirtilen mağduriyeti ortadan kalksa çok daha ciddi değerlendirilmesi gereken bir olgu olarak yorumlanabilir... ”

Kitabın yazarının sürekli değindiği ve yukarıda da belirttiğim gibi, doğru kaynaklardan edinilen verilerin yan yana getirilmesi ve objektif bir harmanlamayla bilgi niteliği kazanan bu birikimlerin daha güzel bir dünya için kullanılması umuduyla..

Dijital dünyanın da yardımıyla “Daha güzel bir dünya mümkün !”

M. Melih HIZ

Şube Müdürü

Ekonomi Bakanlığı

Ticari Bilgi ve İletişim Hizmetleri Dairesi

hizm@ekonomi.gov.tr